

Auditopinie Faciliteit voor Herstel en Veerkracht

Aan de Minister-president van de Vlaamse Regering, de Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed en aan de Europese Commissie,

1. INLEIDING.

Ik, ondergetekende, Tony Mortier, Inspecteur-generaal van Financiën en Vlaamse Auditautoriteit, onafhankelijk van de uitvoerende instanties, diende de werking van het interne controlesysteem en de betrouwbaarheid van de indicatoren, streefdoelen en mijlpalen en de beheersverklaring bij het verzoek tot betaling aan de Europese Commissie van de tweede schijf te controleren voor de toepassing van artikel 22, lid 2 van Verordening (EU) nr. 2021/241 met betrekking tot de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht voor de regio Vlaanderen, ten einde een auditopinie te kunnen afgeven.

2. VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE UITVOERENDE INSTANTIES.

De uitvoerende instanties, de beleidsdomeinen en entiteiten van de Vlaamse Overheid, zijn verantwoordelijk voor een behoorlijke werking van het interne controlesysteem en een doeltreffende monitoring en uitvoering van het Plan voor Herstel en Veerkracht, met inbegrip van de gestelde mijlpalen en streefdoelen en bijhorende indicatoren.

Voorts is het de verantwoordelijkheid van de uitvoerende instanties om het Plan voor Herstel en Veerkracht uit te voeren in overeenstemming met de Europese en nationale wet- en regelgeving.

3. VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE AUDITAUTORITEIT

Het is mijn verantwoordelijkheid om onafhankelijk te oordelen of de mijlpalen en streefdoelen, op basis waarvan een verzoek tot betaling wordt gericht aan de Europese Commissie, correct en betrouwbaar zijn en het toegepaste interne controlesysteem naar behoren werkt.

Het is tevens mijn verantwoordelijkheid in de auditopinie vast te stellen of beweringen in de beheersverklaring in de auditwerkzaamheden in twijfel worden getrokken.

De audits met betrekking tot de faciliteit zullen worden uitgevoerd overeenkomstig de auditstrategie en met inachtneming van de internationaal aanvaarde auditnormen. Deze normen vereisen dat de auditautoriteit voldoet aan ethische voorschriften, en de auditwerkzaamheden plant en uitvoert teneinde redelijke zekerheid te verkrijgen voor het auditoordeel.

Een audit houdt in dat procedures worden uitgevoerd om voldoende geschikte informatie te verkrijgen ter ondersteuning van onderstaand oordeel. De gevolgde procedures hangen af van het professionele oordeel van de auditautoriteit. De gevolgde auditprocedures zijn naar mijn mening passend gegeven de omstandigheden.

Ik geloof dat de verzamelde controle-informatie voldoende en geschikt is om als basis voor mijn oordeel te dienen.

De belangrijkste bevindingen van de audits met betrekking tot de faciliteit zijn beschreven in de auditverslagen en overgenomen in bijgevoegde samenvatting van de audits.

4. BEPERKING VAN DE REIKWIJDTE

Er zijn geen beperkingen ten aanzien van het toepassingsgebied van de audit.

5. OORDEEL

Oordeel met beperking aanzienlijke impact

Naar mijn mening en op basis van de uitgevoerde auditwerkzaamheden zijn er volgende bemerkingen:

- Beoordeling van beheers- en controlesystemen: De beheers- en controlesystemen werken voldoende, maar verbeteringen zijn nodig, in het bijzonder betreffende de mijlpalen 250 en 251 (zie punt 3 van de samenvatting van de audits). Gezien de instructies in het kader van mijlpaal 250 en 251 die op 10/07/2024 werden uitgestuurd, kon de implementatie in de beheers- en controlesystemen van de beleidsdomeinen niet worden nagezien. Dit was echter niet vereist in het kader van voorliggende auditopinie; deze implementatie zal wel in het najaar van 2024 worden nagegaan in de daartoe voorziene opvolgingsaudits.
- Projectaudits: De beheers- en controlesystemen werken, maar verbeteringen zijn mogelijk op basis van de geformuleerde aanbevelingen, zie punt 4.4 van de samenvatting van de audits.
- Verificatie mijlpalen en streefdoelen in de tweede betaalaanvraag (m.u.v. 250 en 251): De VAA heeft bij de beoordeling van deze mijlpalen enkele aanbevelingen geformuleerd om het behalen ervan beter aan te tonen. De VAA oordeelt dat de mijlpalen en streefdoelen zijn behaald, maar formuleert bij enkele mijlpalen een voorbehoud, nl. bij mijlpaal 68, streefdoel 131, streefdoel 164 en mijlpaal 213, zie punt 4.4 van de samenvatting van de audits.
  - o Mijlpaal 68: Er wordt aanbevolen een geactualiseerd overzicht van 'call for proposals' en 'contract award notifications' in Annex 3 van de cover note op te nemen.
  - o Streefdoel 131: De VAA stelt vast dat vanuit Vlaanderen 3758 scholen financiering ontvingen in het kader van dit project. Het aantal scholen die financiering dienen te ontvangen verschilt in het Uitvoeringsbesluit van de Raad (CID) (3785) ten opzichte van cover note (3758). Het beleidsdomein geeft in de cover note aan dat het hier een typfout betreft die over het hoofd werd gezien bij de herziening van de CID. Deze stelling kon niet worden bevestigd, bijgevolg concludeert de VAA dat het streefdoel zoals vermeld in de CID niet behaald werd.
  - o Streefdoel 164: Het streefdoel is 307.500 mensen die sinds 2021 gebruik hebben gemaakt van hun recht op educatief verlof of zich hebben ingeschreven voor een onlineopleidingsaanbod. Echter werd in het bewijsstuk 'BE-[C51]-II-504]-T[164] Spreadsheet' het aantal registraties gerapporteerd door DWSE en VDAB. Dit betekent dat één persoon meerdere keren als deelnemer geregistreerd kan zijn. Gezien de 'counting methodology' onder de gemeenschappelijke indicator 3.10 'Number of participants in education or training' kan de VAA deze telling volgen ook al spreekt het streefdoel van 307.500 mensen. Bij deze gemeenschappelijke indicator is de 'measurement unit' tevens personen en wordt in de 'counting methodology' toegelicht

dat een deelnemer die twee verschillende opleidingen of trainingen volgt twee keer – één keer per opleiding of training – dient geteld te worden.

Onder voorbehoud van aanvaarding van de analogie naar de definitie van personen die een opleiding volgden in de gemeenschappelijke indicator wordt het behalen van het streefdoel door de VAA bevestigd.

- o Mijlpaal 213: De VAA kon op basis van de beschikbare documenten geen verband vaststellen tussen 'de twee doelgroepen met de laagste inkomens' zoals vermeld in de mijlpaal en de 'beschermde afnemers' zoals opgenomen in het decreet. De VAA raadt aan dit te verduidelijken in de cover note.

- Mijlpaal 250 en 251:

- o Mijlpaal 250 is behaald. Echter dienen de instructies van de coördinerende entiteit nog geïmplementeerd te worden door de beleidsdomeinen.
- o Mijlpaal 251: De VAA oordeelt dat mijlpaal 251 niet behaald is.

De VAA oordeelt dat de instructie de nodige elementen bevat die de mijlpaal vereist, echter enkel op het niveau van de Vlaamse beleidsdomeinen. De VAA raadt wel aan de werkwijze van ex- ante controles in Arachne bij te sturen. Er dient nagegaan te worden of ofwel de geboortedata van alle betrokkenen bij het selectieproces kunnen verzameld worden, ofwel dient het niveau van risicoindicator vanaf wanneer verder onderzoek vereist is verlaagd te worden, zodat mogelijke risico's kunnen onderzocht worden.

Tevens oordeelt de VAA dat er onvoldoende controles zijn opgenomen in de instructie op het niveau van aanbestedende overheden die een RRF-subsidie hebben toegewezen gekregen om het risico op belangenconflicten te beheersen. Daarnaast zijn de preventieve maatregelen en de ex-post controle (zoals opgesteld in het kader van mijlpaal 209) op dit moment onvoldoende om dit op te vangen.

De VAA begrijpt dat een volledige ex-ante controle op dit niveau in de praktijk niet haalbaar is omwille van de werklust en administratieve last. Echter biedt de mijlpaal de mogelijkheid om dit aantal te reduceren op basis van een risicoanalyse. De reactie van de EC na het overleg van 08/07/2024 biedt de mogelijkheid om in deze risicoanalyse met drempels te werken. Mogelijks is dit een piste welke verder kan uitgewerkt/besproken worden.

(Zie punt 4.4 van de samenvatting van de audits)

- Controles belangenconflicten en dubbelfinanciering: België, en dus ook Vlaanderen, heeft zich in het kader van de beoordeling van de eerste betaalaanvraag geëngageerd om in het kader van mijlpaal 209 en 210 bepaalde verplichtingen na te komen. De implementatie hiervan is evenwel nog lopende (tot september 2024). Bijgevolg zijn er voorafgaand aan de tweede betaalaanvraag geen (gefinaliseerde) ex-post controles uitgevoerd op belangenconflicten en dubbelfinanciering. De laatste controles daarop dateren van voor de eerste betaalaanvraag (september 2023).

Tevens wordt in dit kader opgemerkt dat werd afgesproken om een risico-tool te gebruiken (ARACHNE of andere) om bepaalde risico's af te dekken. Daarbij heerste in Vlaanderen bezorgdheid op het vlak van GDPR, op basis van adviezen van sommige DPO's, bij het gebruik van Arachne om (ex-post) controles uit te voeren op belangenconflicten en in het bijzonder om namen van personen en die betrokken waren bij het selectieproces en UBO-gegevens op te laden in Arachne. De EC heeft hierover op 21/02/2024 een nota bezorgd aan het RRF-coördinatieteam¹. De EC licht hierin toe dat Arachne door de EC ter beschikking wordt gesteld aan de lidstaten die hiervan gebruik willen maken zoals beschreven in artikel 22, lid 4 van de RRF-verordening en dat de tool in overeenstemming is met de GDPR-

¹ Note to the RRF coordination team of the Flemish Chancellery and Foreign Office on the Arachne's GDPR-compliance (Ares(2024)1346584)

wetgeving. Ze argumenteren o.a. dat management- en coördinatieautoriteiten de wettelijke verplichting hebben om deze gegevens te verzamelen en bijgevolg een legitiem belang kunnen aantonen in de zin van artikel 30, lid 5, c van de anti-witwasrichtlijn.

Gezien de EC aantoont dat Arachne conform de GDPR-wetgeving kan gebruikt worden, raadt de VAA aan om Arachne als tool te gebruiken voor de controle van belangenconflicten en geen aparte risico-tool te ontwikkelen/gebruiken. Het is tevens aangeraden hierover op niveau VR een duidelijke stellingname in te nemen.

Op basis van de in supra vermelde auditwerkzaamheden oordeelt de VAA dat de interne controlesystemen naar behoren zijn opgezet, maar dat verbeteringen nodig zijn, dat controles in het kader van dubbelfinanciering en belangenconflicten nog dienen uitgevoerd te worden en dat mijlpaal 251 niet behaald is.

Er werd in de beheersverklaringen van de beleidsdomeinen reeds voorbehoud geformuleerd met betrekking tot mijlpaal 209 en 210 en respectievelijk de controles op belangenconflicten en dubbelfinanciering en de implementaties van de instructies in het kader van mijlpalen 250 en 251.

Aanvullend werd door enkel beleidsdomeinen bijkomende elementen opgenomen in de beheersverklaring:

- Door EWI werd een voorbehoud vermeldt m.b.t. de bevindingen en aanbevelingen in de audit naar de bescherming van de financiële belangen van de Unie (PFIU), waarvoor de auditaanbevelingen zullen worden opgevolgd.
- Door O&V werd een voorbehoud vermeldt m.b.t. streefdoel 131 gezien 3758 scholen zijn gefinancierd en niet 3785 zoals, vanwege een typefout, vermeld in de CID.
- Door WSE en VDAB wordt m.b.t. streefdoel 164 toegelicht dat de uitspraak dat het streefdoel verwezenlijkt is gebaseerd is op de oorspronkelijke bedoelde telling van het aantal inschrijvingen.

Daardoor worden de beweringen in de beheersverklaringen, alsook in de uitgevoerde auditwerkzaamheden niet in twijfel getrokken, met uitzondering van de verwezenlijking van mijlpaal 251 en de bovenstaande voorbehouden bij de andere mijlpalen.

Bijgevolg dient te worden besloten dat gezien de voorbehouden in de beleidsverklaringen enerzijds, de aan de gang zijnde controles betreffende dubbelfinanciering en belangenconflicten, en de geformuleerde auditopinie betreffende dit alles, alsook de specifieke mijlpalen anderzijds, dat de interne controlesystemen weliswaar opgezet en afdoende werken, maar niet – of nog niet overeenstemmen met de afspraken die dienaangaande met de Europese Commissie zijn aangegaan. Aangezien enerzijds bepaalde controleactiviteiten (nog) bezig zijn – met een deadline van eind september 2024 – en anderzijds de discussie omtrent bepaalde controles inzake belangenconflicten nog gevoerd wordt met de Europese Commissie, wordt momenteel **een voorlopige ongunstige auditopinie (Oordeel met beperking – aanzienlijke impact)** geformuleerd. In oktober zal een opvolgingsaudit worden uitgevoerd teneinde tot een definitieve auditopinie te komen.

Tony Mortier

Inspecteur-generaal van Financiën
Vlaamse Auditautoriteit